

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАЗВА ДИСЦИПЛІН И	СУЧАСНІ МЕТОДИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙН А ПРОГРАМА	ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
РІВЕНЬ ВИЩ. ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
ЗІ СПЕЦІАЛЬНО СТІ	034 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
СТАТУС ДИСЦИПЛІН И	ВИБІРКОВА
МОВА ВИКЛАДАНН Я	УКРАЇНСЬКА
КІЛЬКІСТЬ ЄКТС	4/120
НАВЧАЛЬНИ Й РІК	2026–2027
СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	<i>ДЕННА ФОРМА: КОНТАКТНІ ГОДИНИ – 56 (ЛЕКЦІЙНІ – 28 ГОД, ПРАКТИЧНІ – 28 ГОД, МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 8 ГОД, ДЛЯ</i>
ФОРМА	

<p>СЕМЕСТРОВО ГО КОНТРОЛЮ</p> <p>(ГРАФІК ВИВЧЕННЯ)</p>	<p>САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕНО 56 ГОД.</p> <p><u>ЗАОЧНА ФОРМА:</u> КОНТАКТНІ ГОДИНИ – 16 (ЛЕКЦІЙНІ – 4 ГОД, ПРАКТИЧНІ – 8 ГОД, МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ – 8 ГОД, ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕНО 100 ГОД.</p> <p><u>СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ:</u> ЗАЛІК (4 КУРС, 8 СЕМЕСТР)</p>
<p>Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:</p>	<p><u>Інтегральна компетентність:</u> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в культурології, що передбачає застосування певних теорій та методів культурології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><u>Загальні компетентності (ЗК):</u></p> <p>ЗК1 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК5 – Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК8 – Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p><u>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</u></p> <p>СК9. Створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвіллеві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p><u>Програмні результати навчання (ПРН):</u></p> <p>ПРН2. Уміти аналізувати, коментувати, узагальнювати, використовувати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.</p> <p>ПРН3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з визначеним призначенням на основі стандартних методик.</p> <p>ПРН4. Знати теоретичні підходи до визначення культури, усвідомлення її проявів та форм існування.</p> <p>ПРН6. Уміти виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.</p> <p>ПРН8. Інтерпретувати культурні тексти (речові,</p>

друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН13. Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням стандартних процедур та у відповідності до визначених мети та завдань.

ПРН14. Презентувати знання про культуру відповідно до специфіки різних сфер суспільної діяльності (освітньої, просвітницької, політичної, громадської, екологічної, моральної тощо).

ПРН17. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

ПРН18. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів з теоретичними концепціями соціокультурної адаптації дітей та молоді з особливими потребами, з сучасними методами і практиками інклюзії в закладах культури; надання фахових компетентностей з питань психологічної безпеки та стійкості; забезпечення їх теоретичною і практичною підготовкою до виконання функціональних обов'язків культуролога; гармонізація розвитку здобувачів вищої освіти через формування у них здатності до самовираження та самопізнання; сформувати потребу дотримуватись **академічної доброчесності** (за ст. 42 Закону України «Про освіту» для здобувачів освіти, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, а також завдань поточного та семестрового контролю).

Анотація.

Зміст дисципліни

МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Тема 1.1. Предмет, завдання, методи курсу: «Сучасні методи соціокультурної адаптації дітей та молоді з особливими потребами». Діагностичний та культурологічний потенціал сучасних культурних практик. (6 год).

Тема 1.2. Основи інклюзивної культури, нормативно-

правова база та психологічні особливості дітей та молоді з особливими потребами. (8 год).

Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

ТЕХНОЛОГІЇ МИСТЕЦЬКОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ В АДАПТАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

Тема 2.1. Ментальне здоров'я. Оздоровчі культурні практики. Музикотерапія, казкотерапія, техніки sandplay, «казка на піску», «пісочна анімація», дидактичні програми на піску, реабілітаційні програми на піску, кінестезичні вправи (8 год).

Тема 2.2. Використання креативних індустрій для соціалізації дітей та молоді з особливими потребами (6 год)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 3

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ

Тема 3.1. Розвиток комунікативних компетентностей працівників культури, запорука соціальної адаптації дітей та молоді (6 год.)

Тема 3.2. Цифрові інструменти, асистивні технології, організація інклюзивних заходів та безбар'єрного дозвілля (8 год.)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 4

ПСИХОЛОГІЧНА ЗАХИЩЕНІСТЬ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Тема 4.1. Психічні розлади в дитячому віці. Алекситимія. Індивідуальна робота з аутичною дитиною. (8 год)

Тема 4.2. Розвиток особистісного потенціалу в умовах інклюзії (6 год)

Модульний контроль

*Система
оцінювання*

Методи оцінювання: усне опитування, тестові завдання, відстеження індивідуальних досягнень/активність в аудиторній роботі, вербальне оцінювання.

Форми оцінювання: Оцінювання роботи під час практичних занять – 56 балів (від 0 до 2 балів за кожне практичне).

2. Модульний контроль – 8 балів (від 0 до 2 балів за кожен модуль).

	<p>3. Залік – 36 балів.</p> <p>Шкала оцінювання: За національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34.</p>
<p><i>Академічна доброчесність</i></p>	<p>Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p>
<p><i>Рекомендовані джерела:</i></p>	<p><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гавеля О.М. Культурні цінності обдарованої особистості: інтеріоризація в контексті сучасного українського суспільства : Монографія. Київ : НАКККиМ, 2014. 352 с. 2. Бойчук Ю. Д., Борщ С. О. Культурна рекреація та арт-терапевтичні практики в цифрову епоху : навч. посіб. Харків : Основа, 2024. 248 с. 3. Гавеля О.М. Феномен обдарованої особистості як творця культурних цінностей: Монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 415 с. 4. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Інтереси та пріоритети обдарованої особистості в галузі мистецтва: кроскультурне дослідження. <i>Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3), Boston, February 26, 2021.</i> Boston-Vinnitsia:Primedia eLaunch&European Scientific Platform, 2021. С. 144-148. 5. AI for Social Inclusion: Innovations in Communication for People with Disabilities / ed. by J. Arner. London : Palgrave Macmillan, 2025. 320 p. 6. Interactive Media and Accessible Arts: New Pedagogical Approaches / ed. by L. Moretti. New York : Routledge, 2026. 275 p. 7. Virtual and Augmented Reality in Social Integration

Processes (2025 Vision) / ed. by K. Zhang. Singapore : Springer, 2025. 410 p.

8. Гейміфікація в інклюзивному культурному просторі: теорія та практика (2024–2026) : монографія / за заг. ред. О. В. Коваленко. Київ : Вид-во НАКККіМ, 2025. 210 с.
9. Кириченко М. В. Соціокультурна адаптація особистості в умовах трансформації суспільства : монографія. Київ : Вид-во НАКККіМ, 2017. 210 с.
10. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основи до практики : навч.-метод. посіб. Київ : Атопол, 2016. 152 с.
11. Копилова Н. В. Соціокультурна реабілітація молоді з ООП засобами креативних індустрій // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 1. С. 112–119.
12. Король О. С. Асистивні цифрові технології як інструмент соціокультурної комунікації осіб з порушеннями мовлення та слуху. *Культура і сучасність*. 2024. № 1. С. 45–51.
13. Мартинова Г. О. Психологічна стійкість та соціальна адаптація ветеранів та молоді з інвалідністю в умовах воєнного стану : монографія. Київ : Вид-во НАКККіМ, 2025. 215 с.
14. Шевченко В. М. Цифрова трансформація інклюзивного культурного простору // *Культура і сучасність*. 2025. № 2. С. 88–94.

Додаткова:

15. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. База даних «Законодавство України» / ВРУ. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 20.05.2024).
16. Про права осіб з інвалідністю : Конвенція ООН від 13 груд. 2006 р. База даних «Законодавство України» / ВРУ. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 20.05.2024).
17. Романовська Д. Д. Культурологічний підхід у корекційно-розвивальній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами // *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2018. № 2. С. 45–52.
18. Стратегія інклюзивного розвитку територіальних громад на 2024–2030 роки : розпорядження Кабінету

Міністрів України від 15 берез. 2024 р. № 234-р. База даних «Законодавство України» / ВРУ. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 20.05.2024).

19. Сучасні вектори інклюзивної мистецької освіти: досвід 2024–2026 років : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 12 лют. 2026 р.). Київ : НАКККиМ, 2026. 180 с.
20. Шевченко В. В. Роль соціальних мереж у формуванні інклюзивних молодіжних спільнот: досвід 2024 року // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 2. С. 134–140.
21. Project Culture for Mental Health. 2024. URL: <https://cultureactioneurope.org/projects/>
22. Digital Inclusion and Cultural Democracy: 2025 Vision / ed. by R. Thompson. Oxford : Oxford University Press, 2025. 340 p.
23. Inclusion, Diversity, and Intercultural Dialogue in Young People's Philosophical Practices / ed. by Ed. Dutilleul. London : Routledge, 2024. 256 p.
24. Schormans A. F., Chambon A. Arts-Based Research and Disability Studies: Pedagogies of Inclusion. *Journal of Cultural Research in Art Education*. 2024. Vol. 41. P. 15–33.
25. UNESCO. Global Education Monitoring Report 2024: Leadership and Education. Paris : UNESCO Publishing, 2024. 420 p. URL: unesco.org (дата звернення: 10.03.2026).
26. Vavrusha B., Kovacova M. Digital Transformation of Cultural Heritage for People with Special Needs. *International Journal of Inclusion and Social Rehabilitation*. 2025. № 3 (12). P. 44–58.
27. Young People and Social Inclusion in the Digital Age / ed. by J. Collin, L. Swist. London : Palgrave Macmillan, 2023. 310 p.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>
2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
3. Електронна бібліотека. Підручники. URL:

	<p>http://www.info-library.com.ua/</p> <p>4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/</p> <p>5. Бібліотека Конгресу. URL: https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/</p>
<p><i>Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни</i></p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення: Ноутбук або комп'ютер з мікрофоном, колонками та веб-камерою, мережа Інтернет</p> <p>Програмне забезпечення для виконання практичних завдань: Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint)</p> <p>Аудиторні, семінарські та практичні заняття онлайн: м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, аудиторія 223</p> <p>Дистанційні/змішані заняття на платформі Classroom (Google). Доступ до освітнього онлайн середовища відбувається виключно через особистий обліковий запис здобувача НАКККиМ, який закінчується @dakkkim.edu.ua</p> <p>Освітнє онлайн середовище доступне здобувачу від першого дня початку навчального семестру до завершення заліково-екзаменаційної сесії.</p> <p style="text-align: center;">Доступ до освітнього онлайн середовища за https://meet.google.com/sdr-xaho-ieo https://classroom.google.com/c/Nzk3NTMzMjMyOTYz</p>
<p><i>Гарант ОПП</i></p>	<p style="text-align: center;">Освітньо-професійна програма «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»</p> <p>Гарант ОПП Гавеля Оксана Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри гуманітарних наук https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/in_prakt_kulturolohii/kaf_kreat_ind/bakalavr/OPP_034_Kulturolohii_bak_modern.pdf</p>
<p><i>Розробник РП навчальної дисципліни</i></p>	<p style="text-align: center;">Оксана Миколаївна ГАВЕЛЯ Кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри гуманітарних дисциплін</p>

<i>Зворотній зв'язок</i>	Зауваження, пропозиції та рекомендації до навчальної дисципліни можна подати через Google form
<i>Кафедра</i>	<p>Тел. кафедра гуманітарних дисциплін: +38 (044) 288-80-46</p> <p>Адреса: м. Київ, 01015, вул. Лаврська, 9, корпус 11, каб. 106.</p> <p>E-mail кафедри: languages@nakkkim.edu.ua</p> <p>Посилання на сторінку кафедри на сайті Академії https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovy-i-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dysts</p>

Викладач дисципліни

Самоаналіз відповідності показникам діяльності науково-педагогічного працівника О.М. Гавелі за посиланням

<https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovy-i-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsypin/profesorско-vikladatskij-sklad-kafedri/havelya-oksana-mykolayivna-2>

Оксана Миколаївна ГАВЕЛЯ

доцентка кафедри та гуманітарних дисциплін, кандидатка педагогічних наук (1997), доцентка (2004).

E-mail: ogavelia@dakkkim.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7871-6813>